

UZASADNIENIE

Projekt planu ochrony rezerwatu został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Regulacja ta wskazuje, że regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan ochrony dla rezerwatu przyrody. Posłużenie się w tym przepisie przez ustawodawcę tego rodzaju sformułowaniem sprawia, że daje on Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie upoważnienie do dokonania określonej w nim czynności poprzez zarządzenie, będące powszechnie obowiązującym aktem prawa miejscowego o treści w założeniu powszechnie znanej. Przy opracowywaniu projektu planu ochrony uwzględniono zakres określony w art. 20 ust. 1, 2 i 3 cyt. ustawy.

Rezerwat pokrywa się powierzchniowo z obszarami Natura 2000 Dolina Liwca PLB 140002 i Ostoja Nadliwiecka PLH 140032, dla których zostały ustanowione plany zadań ochronnych. W ramach prac nad projektem planu ochrony uwzględniono w nim zakres planu zadań ochronnych dla tych obszarów, gdyż był on opracowywany zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody, jakie obowiązywały do dnia 11 września 2015 r. Sposób zredagowania w tej ustawie art. 20 ust. 5 sprawiał, że plany ochrony rezerwatu przyrody w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 miały uwzględniać zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, bez względu na to czy został lub też nie został ustanowiony dla niego plan zadań ochronnych. Z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, przepis ten uległ zmianie. Ustawą tą dodano w artykule 20 ustawy o ochronie przyrody ustęp 6, znoszący obowiązek uwzględniania planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 w planach ochrony rezerwatów pokrywających się w całości lub w części z obszarem Natura 2000, dla którego ustanowiono plan zadań ochronnych. Taki stan faktyczny i prawny, spowodowany zmianą ustawy o ochronie przyrody, sprawia, że nie ma podstawy do uwzględnienia w planie ochrony zakresu planu zadań ochronnych ustanowionych dla obszarów Natura 2000 Dolina Liwca PLB 140002 i Ostoja Nadliwiecka PLH 140032, gdyż uwzględnienie tego zakresu spowodowałoby kolizję pomiędzy tymi aktami prawnymi.

Plan ochrony, jest dokumentem strategicznym, określającym sposób wykonywania ochrony na terenie rezerwatu przez okres 20 lat. Zakres zaplanowanych w nim prac został dostosowany do zasobów, tworów i składników przyrody oraz walorów krajobrazowych rezerwatu.

Projekt planu sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794).

Przy sporządzaniu projektu planu ochrony uwzględniono również zakres zdefiniowany w art. 15 ust. 1 pkt 4, 11, 14 i 16 ustawy o ochronie przyrody.

Na terenie rezerwatu nie wyznacza się miejsc wprowadzania psów, miejsc w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa, rolnicza oraz miejsc przeznaczonych dla celów amatorskiego połowu ryb.

Na terenie rezerwatu nie wyznacza się obszarów i miejsc udostępnionych dla celów sportowych i rekreacyjnych.

Na terenie rezerwatu nie wskazuje się obszarów ochrony ścisłej i krajobrazowej.

W zarządzeniu nie wskazano obszarów, ani miejsc udostępnianych dla badań naukowych. Mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie, udostępnianie rezerwatu przyrody w celu prowadzenia badań naukowych może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 24 i ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje z jednej strony nadzór nad ich rodzajem i metodyką zabezpieczając z drugiej strony rezerwat przed negatywnym oddziaływaniem realizowanych prac, czy też przed wykonywaniem prac badawczych, których tematyka nie wymaga ingerencji w ekosystem rezerwatu. Szeroki zakres i tematyka badań naukowych sprawia, że pełną kontrolę nad ich wpływem na rezerwat można zachować tylko poprzez rozpatrzenie indywidualnego wniosku. Nie występuje natomiast możliwość precyzyjnego zdefiniowania w planie ochrony dla wszystkich rodzajów badań jednego sposobu postępowania, który minimalizowałby ich negatywny wpływ na rezerwat.

Rezerwat udostępnia się dla celów edukacyjnych i turystycznych pod ściśle określonymi warunkami. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu obowiązuje zakaz poruszania się. Zakaz ten może zostać zniesiony w dwojaki sposób, poprzez wyznaczenie w planie ochrony miejsc i obszarów lub poprzez odrębne zarządzenie wyznaczające szlaki, gdzie odwiedzający rezerwat będą mogli się poruszać. Decydującym znaczeniem przy wyborze rodzaju aktu prawnego, w którym winny znaleźć się regulacje dotyczące udostępnienia rezerwatu, jest powiązanie sposobu udostępnienia rezerwatu z celem, jakemu ma ono służyć. Jeżeli udostępnienie rezerwatu ma służyć wyłącznie zapewnieniu swobodnej komunikacji pieszej czy też rowerowej, np.: pomiędzy dwiema miejscowościami, aktem prawnym wprowadzającym w życie tę regulacją prawną, będzie zarządzenie wydane w oparciu o art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o ochronie przyrody, którym wyznacza się w rezerwacie szlaki, na których nie obowiązuje zakaz ustalony tym przepisem. Natomiast, jeżeli udostępnienie rezerwatu następuje poprzez wskazanie w nim obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa wraz z określeniem sposobu ich udostępnienia, aktem prawnym wprowadzającym w życie tę regulację prawną, będzie zgodnie z art. 20 ust 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody, plan ochrony. Na terenie rezerwatu nie ma wyznaczonych szlaków i nie można się po jego terenie poruszać. Regionalny Dyrektor Ochrony

Środowiska w Warszawie chcąc przedstawić walory przyrodnicze rezerwatu społeczeństwu postanowił udostępnić go planem ochrony wskazując groble, po których będzie można się poruszać.

W związku z tym, że zapisy istniejącego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, nie zagrażają utrzymaniu lub odtworzeniu właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000, nie ma konieczności wprowadzania w nich zmian.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych projekt zarządzenia, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko został wyłożony w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

O wyłożeniu projektu zarządzenia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował poprzez:

- 1) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) umieszczenie obwieszczenia na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 3) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Urzędu Gminy Siedlce;
- 4) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Urzędu Miasta Siedlce;
- 5) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie władającego rezerwatem Agencji Nieruchomości Rolnych;
- 6) umieszczenie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety „Tygodnik Siedlecki”.

W ramach przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa wnioski i uwagi do wyłożonego projektu planu ochrony wniósł Prezydent Miasta Siedlce. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag stwierdza się co następuje:

- 1) *względem uwagi „w § 7 pkt. 3 zawarto zapis o konieczności wykluczenia możliwości zmiany dotychczasowego przeznaczenia i sposobu użytkowania gruntów leśnych, w których położony jest rezerwat poza realizacją inwestycji liniowych celu publicznego. W art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 2010 Nr 102, poz. 651), ustawodawca wymienił jakie inwestycje są celami publicznymi, wśród nich wymieniono także te o charakterze liniowym. Warto byłoby się zastanowić czy wszystkie z wymienionych inwestycji mogą być realizowane na terenie rezerwatu. Dla przykładu lokalizowanie na obszarze rezerwatu rurociągu lub gazociągu może w skrajnym przypadku doprowadzić do bezpowrotnej utraty jego wartości przyrodniczych”.*

Projekt planu ochrony wyklucza możliwość lokalizacji na terenie rezerwatu wszelkiego rodzaju

inwestycji. Zapis mówiący o dopuszczeniu realizacji inwestycji w tym liniowych celu publicznego dotyczy obszaru otuliny rezerwatu. Mając jednak na względzie wniesioną uwagę, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie przeredagował zapisy projektu planu ochrony w taki sposób aby ich treść nie budziła wątpliwości w jej interpretacji. Rozdzielono zdefiniowane wskazania poprzez przypisanie ich, w odrębnych ustępach, dla konkretnej formy ochrony przyrody;

- 2) względem uwagi „*Określenie sposobów ograniczenia szkód powodowanych przez wydrę*”.

Wydra podobnie jak inne gatunki zwierząt jest elementem środowiska przyrodniczego, które ma chronić rezerwat przyrody. Ponadto jest ona przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka. Zatem polowanie na ryby należy uznać za naturalny przejaw funkcjonowania przyrody rezerwatu, a straty w rybostanie przyjąć, jako wkalkulowane w prowadzoną w rezerwacie działalność. Rekompensatą za szkody są dopłaty wodnośrodowiskowe, które przeznaczone są dla gospodarstw rybackich zlokalizowanych na terenach obszarowej ochrony przyrody. Tym niemniej, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie mając na względzie wniesioną uwagę, uwzględnił w projekcie planu ochrony możliwość powstania sytuacji, w której straty w rybostanie będą wynikiem żerowania gatunków rybożernych. W tym miejscu należy wskazać, że wydra nie jest na obszarze rezerwatu jedynym gatunkiem odżywiającym się rybami, w związku z czym straty w rybostanie mogą osiągnąć na tyle duże rozmiary, że użytkowanie stawów stanie się nieopłacalne. W celu określenia momentu kiedy populacja danego gatunku rybożernego osiągnie wielkość, przy której będzie ona przekraczała możliwości produkcyjne rezerwatu, zaplanowano prowadzenie monitoringu liczebności poszczególnych gatunków wraz z ustaleniem strat przez nie powodowanych;

- 3) względem uwagi „*Określenie sposobów zabezpieczenia stawów (zwłaszcza grobli) przed szkodami powodowanymi przez bobry*”.

W projekcie planu ochrony przewidziano wykonywanie na wszystkich groblach szeregu prac utrzymaniowych. Mając jednak na względzie wniesioną uwagę, w zakres zaplanowanych prac włączono możliwość położenia na groblach siatki zabezpieczającej przed ich niszczeniem przez bobry. Z racji tego, że projekt planu ochrony zakłada utrzymanie grobli w stanie naturalnym, odstąpiono od ich umacniania za pomocą betonu czy też kamieni;

- 4) względem uwagi „*Dopuszczenie możliwości budowy kilku (5-6) wież obserwacyjnych oraz niskich ukryć do obserwacji ptaków*”.

Biorąc pod uwagę powierzchnię i specyfikę rezerwatu budowa tak dużej liczby wież obserwacyjnych jest niemożliwa do realizacji. Duże, wyeksponowane w terenie wieże, będą wywoływały stres u ptaków lęgowych i migrujących, a trzeba pamiętać, że większość ptaków wodno-błotnych to gatunki otwartych terenów. Ponadto rejon stawów Biała Gлина i Feliks ze

względów przyrodniczych oraz potencjalnej hodowli ryb nie jest przewidziany do udostępnienia turystycznego i z tego tytułu budowa dużej liczby stałych punktów obserwacyjnych na terenie rezerwatu jest niepraktyczna. Należy zaznaczyć, że naziemne ukrycia służą zazwyczaj do wykonywania fotografii przyrodniczych i są one budowane indywidualnie przez osoby zajmujące się tą dziedziną. Znajdujące się pomiędzy stawami groble nie mogą być miejscem lokalizacji wież, a posadowienie dużej liczby wież obserwacyjnych w obrębie stawów oznacza wysunięcie ich poza obręb szuwarów wysokich, co w krótkiej perspektywie czasowej oznacza ich podtopienia lub zatopienie;

- 5) względem uwagi „*Dopuszczenie możliwości rozpalania ognisk w wyznaczonym miejscu ośrodek dydaktyczny*”.

W projekcie planu ochrony uwzględniono możliwość budowy centrum edukacyjno – konferencyjno - muzealnego. Na etapie projektu architektonicznego będzie można uwzględnić budowę na jego terenie wiaty i miejsca przeznaczonego na organizację ognisk. Ponadto należy wskazać, że ustawa o ochronie przyrody nie daje upoważnienia do wyznaczania planem ochrony miejsc palenia ognisk w rezerwacie. Miejsca takie mogą być wskazywane wyłącznie odrębnym zarządzeniem wydanym w trybie art. 15 ust. 1 pkt 10 tej ustawy. Wskazanie tego typu miejsc w planie ochrony stanowiło by wykroczenie poza ramy ustawowego upoważnienia, co skutkowałoby jego nieważnością;

- 6) względem uwagi "*Dopuszczenie możliwości amatorskiego połowu ryb (z określeniem sposobów, okresu, miejsc i limitu osób)*".

Amatorski połów ryb był przed laty prowadzony w stawach „Zdzisław” i „Sportowy” w ramach gospodarki stawowej i to właściciel/dzierżawca ustalał cennik oraz sposoby, okresy, miejsca, limity osób i wielkość połowów. O możliwości przywrócenia takiej formy połowu będzie można mówić z chwilą przywrócenia gospodarki rybackiej i kiedy prowadzący gospodarkę rybacką będzie zainteresowany tą formą działalności gospodarczej;

- 7) względem uwagi "*Określenie limitów ilości osób mogących jednocześnie przebywać na terenie rezerwatu oraz maksymalnej wielkości grup (wycieczek)*".

Takie limity są niemożliwe do ustalenia i praktycznie niemożliwe do przestrzegania (karty wstępu, czytelniki kart przy szlabanach, itp). Wytyczenie i udostępnienie ścieżki edukacyjnej jest jednoznaczne z wolnym wstępem i poruszaniem się po niej osób chętnych. Nie można też podać liczebności grupy zorganizowanej. Z praktycznego punktu widzenia im mniejsza jest grupa tym więcej można zobaczyć i przekazać informacji, zwykle dobrze sprawdzają się grupy 12-15 osobowe, ale nie można wykluczyć, że taką grupą może być klasa z nauczycielem, która zwykle liczy około 30 uczniów;

- 8) względem uwagi "*Dopuszczenie możliwości odtworzenia lustra wody w częściach stawów*

całkowicie zarośniętych i zlawdowiałych".

Z racji tego, że w uwadze nie podano konkretnych stawów nie można odnieść się do jej treści. Tym niemniej wskazuje się, że projekt planu ochrony zakłada odtworzenie lustra wody na stawach uwzględniając przy tym ptaki gniazdujące w szuwarach;

- 9) względem uwagi *„Określenie (procentowo) powierzchni otwartego lustra wody, szuwarów, płycizn, wysp, itp. dla poszczególnych stawów oraz określenia ich parametrów takich jak głębokość i wysokość).*

Dla poszczególnych stawów projekt planu ochrony określa możliwości do redukcji procent występującego na ich obszarze szuwaru. Na terenie rezerwatu nie ma potrzeby tworzenia stałych wysp, płycizny tworzą się spontanicznie w wyniku osadzania się namulów, pod wpływem falowania wody, podnoszenia się lub opadania poziomu wody (m.in. transpiracja, opady);

- 10) względem uwagi *"Rezygnacja z pozostawienia nienapełnionych stawów w ciągu całego roku (miejsca lęgowe ptaków siewkowatych można zapewnić przez tworzenie płaskich wysp porośniętych roślinnością trawiastą)".*

Proponowane rozwiązanie tworzenia trawiastych wysp nie ma znaczenia dla siewczek rzecznej i obrożnej oraz dla czajki. Przy ustalaniu tego typu działań należy też brać pod uwagę, że niezalane dna stawów stanowią miejsca żerowiskowe dla siewkowatych. Znajdują tu bowiem liczne bezkręgowce, które ukryte pod warstwą wyschniętych namulów oczekują na ponowne pojawienie się wody;

- 11) względem uwagi *"Określenie „nadmierne spłylenie” zastąpić podaniem konkretnych parametrów (głębokości) dla fragmentów stawów o różnym charakterze".*

Użyty w projekcie planu ochrony zwrot „nadmierne spłylenie” oznacza spadek poziomu wody w stawach do stanu, przy którym nie będzie możliwe prowadzenie w nich hodowli ryb. Do sytuacji takiej może dojść jeżeli napełnianie wodą stawów zostanie ograniczone wyłącznie do wód pochodzących z roztopów i opadów;

- 12) względem uwagi *"Przeznaczenie stawu zlokalizowanego na działce o numerze ewidencyjnym 444 obręb Topórek na cele rekreacyjne (dopuszczenie plażowania, kąpieli, użytkowania sprzętu pływającego – z wyłączeniem sprzętu silnikowego), zakazem stosowania sprzętu nagłaśniającego, organizacji imprez, gastronomii, itp.*

Staw Górny w projekcie planu ochrony typowany jest jako miejsce wyłączone z udostępnienia. Biorąc pod uwagę ugrupowanie ptaków wodno-błotnych gnieźdzących się na terenie stawu, przeznaczenie go na cele rekreacyjne, z przyrodniczego punktu widzenia jest nie do przyjęcia. Dostosowanie stawu do zaproponowanych rozwiązań oznacza zniszczenia siedlisk, a tym samym stanowisk lęgowych, m.in.: bączka (2-3 pary), błotnika stawowego (2 pary), gęgawy (3-4 pary), żurawia (1 para), podróżniczka (3-4 pary), zielonki (1 para), wodnika (2 par), krakwy (1 para),

kszyka (1 para), wąsatki (2 par), perkozka (2 pary), kokoszki (3-4 pary) i jedynej w chwili obecnej w obrębie rezerwatu kolonii mewy śmieszki. Na stawie Górnym w okresie jesiennym znajduje się jedno z dwóch noclegowisk (drugie – staw Duża Brzezina) żurawia. Należy zaznaczyć, że jest to też miejsce występowania piskorza, kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej – gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka. Brak prowadzonej przez szereg lat w stawie hodowli ryb stworzył idealne warunki dla rozmnażania wymienionych gatunków, poprzez eliminację drapieżnictwa i wyjadania skrzeku, ikry, kijanek i narybku;

- 13) względem uwagi „*Wnioskuje o wpisanie do planu i pilne wdrożenie nie wykonanych zadań określonych w § 1 zarządzenia nr 1 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 28 listopada 2008 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Stawy Siedleckie”. Wobec zaniedbania zadań przez dzierżawcę – stawy są w złym stanie technicznym. Zagroza to ich dalszemu funkcjonowaniu. Zobowiązać posiadacza do odpowiednich nakładów*”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zaplanował w projekcie planu ochrony działania w taki sposób, aby pogodziły one wartości przyrodnicze rezerwatu z prowadzoną w rezerwacie gospodarką rybacką. Jednym z tych celów, będących częścią wspólną obu sposobów zagospodarowania, jest utrzymanie w rezerwacie stawów;

- 14) względem uwagi „*Zwracam się z wnioskiem o identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych możliwości realizacji funkcji edukacyjno-rekreacyjnych z określeniem ich rodzaju, rozmiaru i możliwych lokalizacji. Stawy mają powierzchnię 240 ha. wydzielenie stosunkowo niewielkiej powierzchni może np. wspierać znacząco Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach w zakresie jego edukacyjnych funkcji*”.

W zakresie edukacyjno - rekreacyjnym projekt planu ochrony przewiduje budowę centrum edukacyjno – konferencyjno - muzealnego, wytyczenie ścieżki edukacyjnej czy też budowę wieży widokowej. Umożliwi to prowadzenie badań naukowych i zajęć dydaktycznych przez szkoły i uczelnie wyższe;

- 15) względem uwagi "*Wytyczenie dodatkowej ścieżki do zwiedzania rezerwatu:*

- *od zbiegu granic stawów: Stary, Mała Brzezina i Wyrostowy*
- *pomiędzy stawami Stary i Mała Brzezina*
- *wzdłuż rzeki Helenki*
- *pomiędzy stawami: Duża Brzezina, Biała Gлина i Feliks ,*
- *groblą wzdłuż zachodniej granicy rezerwatu do ulicy Granicznej (konieczna budowa kładki nad rowem opaskowym umożliwiającą opuszczenie terenu rezerwatu),*
- *ewentualnie dalej wzdłuż południowej granicy rezerwatu do ulicy Józefa poniatowskiego*”.

Taki sposób udostępnienia rezerwatu spowodowałby w nieograniczonym stopniu ingerencję w niemal cały rezerwat, co stanowiłoby zagrożenie zarówno dla wartości przyrodniczych rezerwatu, jak i dla prowadzenia w nim gospodarki rybackiej;

- 16) względem uwagi „*Dopuszczenie budowy dwóch dodatkowych wież obserwacyjnych - w północnej części rezerwatu, w rejonie stawów Biała Glina i Feliks - w sąsiedztwie przyszłego budynku centrum edukacyjno-konferencyjno-muzealnego lub jako jego integralna część*”.

Ze względu na wysokie walory przyrodnicze oraz prowadzenie hodowli ryb, rejon stawów Biała Glina i Feliks nie jest przewidziany do udostępnienia turystycznego;

- 17) względem uwagi „*Dopuszczenie możliwości budowy niskich ukryć do obserwacji ptaków, z określeniem takich parametrów, jak wysokość i powierzchnia*”.

Plan ochrony nie reguluje wytycznych dotyczących wysokości i powierzchni niskich ukryć, gdyż są to kwestie indywidualne osoby będącej obserwatorem. Ponadto budowa stałych punktów obserwacyjnych naziemnych na terenie stawów jest niepraktyczna. Groble nie mogą być ich miejscem lokalizacji, a posadowienie ich w obrębie stawów oznacza wysunięcie ich poza obręb szuwarów wysokich a to oznacza w krótkiej perspektywie czasowej ich podtopienia lub zatopienie;

- 18) względem uwagi „*Dopuszczenie możliwości zorganizowania miejsca ogniskowego w sąsiedztwie przyszłego budynku centrum edukacyjno-konferencyjno-muzealnego*”.

Ustawa o ochronie przyrody nie przewiduje możliwości wyznaczania w planie ochrony miejsc palenia ognisk. Miejsca takie mogą być wskazywane wyłącznie odrębnym zarządzeniem wydanym w trybie art. 15 ust. 1 pkt 10 tej ustawy. Wskazanie tego typu miejsc w planie ochrony stanowiło by wykroczenie poza ramy ustawowego upoważnienia, co skutkowałoby jego nieważnością;

- 19) względem uwagi „*Określenie limitów ilości osób mogących przebywać na terenie rezerwatu (chwilowych, dziennych tygodniowych, itp.) oraz maksymalnej wielkości grup zorganizowanych*”.

Takie limity są niemożliwe do ustalenia i praktycznie niemożliwe do przestrzegania (karty wstępu, czytniki kart przy szlabanach, itp). Wytyczenie i udostępnienie ścieżki edukacyjnej jest jednoznaczne z wolnym wstępem i poruszaniem się po niej osób chętnych. Nie można też podać liczebności grupy zorganizowanej. Z praktycznego punktu widzenia im mniejsza jest grupa tym więcej można zobaczyć i przekazać informacji, zwykle dobrze sprawdzają się grupy 12-15 osobowe, ale nie można wykluczyć, że taką grupą może być klasa z nauczycielem, która zwykle liczy około 30 uczniów;

- 20) względem uwagi „*Dopuszczenie możliwości amatorskiego połowu ryb (z określeniem sposobów, okresów, miejsc, limitu osób i wielkości połowów) w ubiegłych latach, przed powołaniem rezerwatu, w ten sposób były wykorzystywane stawy ‘Zdzisław’ i ‘Sportowy’*”.

Amatorski połów ryb był przed laty prowadzony na stawach „Zdzisław” i „Sportowy” w ramach gospodarki stawowej i to właściciel/dzierżawca ustalał sposoby, okresy, miejsca, limity osób i wielkość połowów. O możliwości przywrócenia takiej formy połowu będzie można mówić z chwilą przywrócenia gospodarki rybackiej i kiedy prowadzący gospodarkę rybacką będzie zainteresowany tą formą działalności gospodarczej;

- 21) względem uwagi *„Dopuszczenie możliwości odtworzenia lustra wody w częściach stawów całkowicie zarośniętych i zlawiających, określenie w projekcie powierzchni szuwarów do wykoszenia, wydają się nieadekwatne do rzeczywistego stanu poszczególnych stawów, zwłaszcza „Wielkiej Brzeziny”.*

Nie można odnieść się do uwagi ponieważ nie zostało podane, których stawów (działek) ona dotyczy, czy też wskaźników i parametrów, na podstawie których oceniono nieadekwatną powierzchnię szuwarów przeznaczonych do wykoszenia w stosunku do rzeczywistego ich stanu, zwłaszcza w kontekście uwzględnienia wszystkich ugrupowań ptaków w tym gniazdujących w szuwarach. Mając na względzie wniesioną uwagę wskazuje się, że projekt planu ochrony zakłada odtworzenie lustra wody na stawach uwzględniając przy tym ptaki gniazdujące w szuwarach;

- 22) względem uwagi *„Określenie (procentowo) powierzchni otwartego lustra wody, szuwarów, pływacz, wysp, itp. dla poszczególnych stawów oraz określenia ich parametrów takich jak głębokość i wysokość”.*

Uwzględniając uwagę, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zdefiniował i podał w projekcie planu ochrony najistotniejsze parametry powierzchni szuwarów, poziom piętrzenia wody w stawach. Wskazuje się przy tym równolegle, że na terenie rezerwatu nie ma potrzeby sztucznego tworzenia stałych wysp czy też pływacz, gdyż tworzą się one w wyniku osadzania się namulów, pod wpływem falowania wody, podnoszenia się lub opadania poziomu wody, transpiracja, opadów;

- 23) względem uwagi *„Przeznaczenie stawu „Górnego”, zlokalizowanego na działce o nr ewidencyjnym 444 obręb Topórek, na cele rekreacyjne (dopuszczenie plażowania, kąpiel, użytkowania sprzętu pływającego – z wyłączeniem sprzętu silnikowego), zakazem stosowania sprzętu nagłaśniającego, organizacji imprez, gastronomii, itp.”.*

Staw Górny stanowi miejsce gniazdowania licznej populacji ptaków np.: bączka (2-3 pary), błotniaka stawowego (2 pary), gęgawy (3-4 pary), żurawia (1 para), podróżniczka (3-4 pary), zielonki (1 para), wodnika (2 par), krakwy (1 para), krzyka (1 para), wąsatki (2 par), perkozka (2 pary), kokoszki (3-4 pary) i jedynej w chwili obecnej w obrębie rezerwatu kolonii mewy śmieszki. Należy również wskazać, że jest to również miejsce występowania piskorza, kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej – gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka. Z tych względów na stawie

Górnym nie można wprowadzić wskazanego w uwadze zagospodarowania;

24) względem uwagi „Przeznaczenie do obserwacji naturalnych procesów przyrodniczych stawu „Biała Glina” lub Feliks”.

Wnioskodawca nie uzasadnia na podstawie jakich przesłanek naukowych wytypował do naturalnych procesów wymienione stawy. Staw Feliks, biorąc pod uwagę to, że jest bezpośrednio powiązany z głównym odprowadzalnikiem wody z kompleksu, nie może być pozostawiony wyłącznie działaniu sił przyrody. Oba stawy pełniły i nadal będą pełnić kluczową rolę w gospodarce rybackiej. Staw Feliks jest zbiornikiem przeznaczonym do hodowli krocza. Staw Biała Glina ze względu na charakter dna (piaszczysty, wyrównany a przez to dobrze nasłoneczniony i nagrzany) i występującą roślinność, jest stawem nadającym się do hodowli narybku. Należy ponadto wskazać, że stawem przeznaczonym do spontanicznych naturalnych procesów przyrodniczych jest staw Górny;

25) względem uwagi „Brak w projekcie ochrony bilansu wodnego Stawów Siedleckich, który określiłby czy istnieją dostateczne zasoby wodne do prowadzenia gospodarki stawowej”.

Gospodarka wodna stawów nie będzie zachwiana jeżeli będzie sprawnie działał rów Nr 34. Szczegółowa analiza funkcjonowania rowu opaskowego Nr 34 oraz rzeki Helenki, jaka została przeprowadzona na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony, wykazała że wykonywanie gruntowej i corocznej konserwacji tego rowu w kilometrze 0+00 – 1+170 oraz w kilometrze 1+170 – 2+620 będzie wystarczające aby utrzymać w rezerwacie właściwy bilans wodny. Woda w zlewni rzeki Helenki pochodząca z opadów oraz źródeł jest dobrej jakości i nadaje się do eksploatacji stawów. Powyżej ujęcia na zastawce nie stwierdzono zrzutu ścieków ani innych zanieczyszczeń. Po uwzględnieniu potrzeb do nawodnienia 35 ha użytków zielonych, które są położone powyżej ujścia rowu, reszta wody może być przeznaczona do eksploatacji. Na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony wykonano obliczenia, z których otrzymano ilość dostępnych zasobów wodnych. Powierzchnia zlewni rzeki Helenki na wysokości zastawki piętrzącej wodę w km 5+350, wyliczonych z mapy w skali 1:25000 wynosi 40,73 km². Charakterystyczne przepływy w tym przekroju zlewni obliczono metodą empiryczną wzorem Iszkowskiego, z uwagi na brak danych wodowskazowych na rzece Helence. Przepływy te, przy przyjęciu odpowiednich współczynników charakteryzujących zlewnię, wynoszą jak poniżej:

C_m – 0,25 współczynnik charakteryzujący zlewnię

P – 0,552 opad średni w m

F – 40,73 powierzchnia zlewni w km²

v – 1,0 współczynnik odpływu

Przepływ średni roczny:

$$Q_m = 0,03171 \times C_m \times P \times F$$

$$Q_m = 0,03171 \times 0,25 \times 0,552 \times 40,73 = 0,178 \text{ m}^3/\text{sek}$$

Przepływ absolutnie najniższy:

$$Q_o = 0,2 \times v \times Q_m$$

$$Q_o = 0,2 \times 1 \times 0,178 = 0,036 \text{ m}^3/\text{sek}$$

Przepływ najniższy:

$$Q_1 = 0,4 \times v \times Q_m$$

$$Q_1 = 0,4 \times 1 \times 0,178 = 0,071 \text{ m}^3/\text{sek}$$

Przepływ normalny (woda wegetacyjna):

$$Q_2 = 0,7 \times v \times Q_m$$

$$Q_2 = 0,7 \times 1 \times 0,178 = 0,125 \text{ m}^3/\text{sek}$$

Wielką wodę katastrofalną również obliczono korzystając ze wzoru Iszkowskiego:

$$Q_4 = C_n \times m \times P \times F$$

gdzie:

C_n – 0,040 – współczynnik odpływu wielkiej wody

m – 8,23 – współczynnik zależny od wielkości dorzecza

P – 0,552 – opad roczny w m

F – 40,73 – powierzchnia zlewni w km²

$$Q_4 = 0,040 \times 8,23 \times 0,552 \times 40,73 = 7,401 \text{ m}^3/\text{sek}$$

Wielka woda letnia Q_{3L} wyniesie:

$$Q_{3L} = 0,2 \times Q_4$$

$$Q_{3L} = 0,2 \times 7,401 = 1,480 \text{ m}^3/\text{sek}$$

Wielka woda zimowa Q_{3Z} wyniesie:

$$Q_{3Z} = 0,4 \times Q_4$$

$$Q_{3Z} = 0,4 \times 7,401 = 2,960 \text{ m}^3/\text{sek}$$

Natomiast Potrzeby wodne poszczególnych stawów wynoszą:

Stawy rybne

Zapotrzebowanie wody dla stawów składa się z ilości wody potrzebnej do:

- nasycenia dna
- napełnienia stawów
- uzupełnienia strat

Nasycenie dna

Przy obliczeniu wody potrzebnej do nasycenia dna stawów, przyjęto taką ilość wody, jaką należałoby wypełnić grunt zalegający pod dnem stawów przy założeniu, że pojemność por w glebie wynosi 40%, a głębokość lustra wody gruntowej wynosi 0,5 m. Przy takim założeniu ilość wody do nasycenia dna 1,0 ha

stawu wyniesie:

$$0,4 \times 0,5 \times 1000 = 2000 \text{ m}^3/\text{ha}$$

Zapotrzebowanie wody do zalania stawów i nasycenia dna

Nazwa stawu	Powierzchnia stawu [ha]	Średnia głębokość [m]	Nasycenie jednostkowe dna [m ³]	Ilość wody w m ³		
				Zbiornik		Całkowita
				podziemny	nadziemny	
Feliks	4,60	0,6	2000	9200	27600	36800
Biała Glina	6,00	0,7	2000	12000	42000	54000
Duża Brzezina	35,00	0,8	2000	70000	280000	350000
Mała Brzezina	9,50	0,6	2000	19000	57000	76000
Wyrostowy	12,00	0,8	2000	24000	96000	120000
Dolny	11,40	0,7	2000	22800	79800	102600
Stary	18,45	0,8	2000	36900	147600	184500
Zdzisław	2,45	0,8	2000	4900	19600	24500
Wędkarski	0,53	1,0	2000	1060	5300	6360
Magazyn	0,07	1,0	2000	140	700	840
Górny	15,00	0,6	2000	30000	90000	120000
Razem:	115,00			230000	845600	1075600

Pobór wody na stawy w okresie napelnienia

Napełnienie stawów będzie odbywać się systemem paciorkowym z doprowadzalnika poprzez staw Dolny. Bezpośrednio z doprowadzalnika tylko staw Górny i Wędkarski.

Terminy i okresy zalewu poszczególnych stawów zostały uzgodnione z dzierżawcą.

L.p	Nazwa stawu	Pojemność [m ³]	Czas napełniania doba	Pobór jednostkowy [l/sek]	Okres zalewu
1.	Feliks	36800	15	28	poł. XI
2.	Biała Glina	54000	15	42	poł. XI
3.	Duża Brzezina	350000	90	45	XII-III
4.	Mała Brzezina	76000	30	29	XII
5.	Wyrostowy	120000	60	23	I-II
6.	Dolny	102600	45	26	I-II
7.	Stary	184500	45	47	I-II
8.	Zdzisław	24500	10	28	III
9.	Wędkarski	6360	4	18	III
10.	Magazyn	840	1	9	IX
11.	Górny	120000	30	46	II

Uzupełnienie strat na parowanie

Straty na parowanie z lustra wody w poszczególnych miesiącach, przyjęto na podstawie „Wytycznych do projektowania gospodarstw stawowych C.BS i P.W.M. w W-wie”. Straty te w poszczególnych miesiącach wynoszą:

Styczeń – 0,11 l/sek/ha

Luty – 0,11 l/sek/ha

Marzec – 0,11 l/sek/ha

Kwiecień – 0,28 l/sek/ha

Maj – 0,41 l/sek/ha

Czerwiec – 0,53 l/sek/ha

Lipiec – 0,53 l/sek/ha

Sierpień - 0,47 l/sek/ha

Wrzesień - 0,32 l/sek/ha

Październik - 0,18 l/sek/ha

Listopad - 0,11 l/sek/ha

Grudzień - 0,11 l/sek/ha.

Zapotrzebowanie wody na pokrycie strat wskutek parowania wyniesie:

Miesiąc	Powierzchnia zalewu [ha]	Straty na parowanie	
		jednostkowe [l/sek/ha]	całkowite [l/sek]
styczeń	96,95	0,11	10,66
luty	96,95	0,11	10,66
marzec	115,00	0,11	12,65
kwiecień	115,00	0,28	32,20
maj	115,00	0,41	47,15
czerwiec	115,00	0,53	60,95
lipiec	115,00	0,53	60,95
sierpień	115,00	0,47	54,05
wrzesień	115,00	0,32	36,80
październik	0,07	0,18	0,01
listopad	10,60	0,11	1,16
grudzień	55,10	0,11	6,06

Przeziąki przez groble

Przeziąki przez groble i podłoże grobli, przyjęto na podstawie „Inżynieria Melioracyjno-Rybacka” prof. Tuszki, gdzie wielkości te wynoszą 0,01-0,02 l/sek/mb. Ogólna długość grobli stawowych na obiekcie wynosi 12850 mb, w tym grobli zewnętrznych 6925 mb.

Z uwagi na ograniczony zasięg zalewu spowodowany wyniesieniem dna na poszczególnych stawach, a zwłaszcza na stawie Duża Brzezina i Wyrostowy od strony południowej tych stawów nie występują

przeziąki, ponieważ lustro wody spiętrzonej nie dochodzi do podstawy grobli. W obliczeniach pominięto południową stronę grobli stawu Górnego, która stanowi jednocześnie prawostronną groblę doprowadzalnika. Przy założeniu, że groble są wykonane z gruntów o średniej przepuszczalności, straty spowodowane przeziąkami wynoszą 0,1 l/sek/mb.

Do obliczeń strat przyjęto 4658 mb grobli zewnętrznych, uwzględniając powyższe różnice w faktycznej długości grobli zewnętrznych narażonych na przeziąki.

$$4658 \text{ mb} \times 0,1 \text{ l/sek/mb} = 46,58 \text{ l/sek} \approx 46,6 \text{ l/sek}$$

Napełnianie stawów.

Zasoby wodne zlewni rzeki Helenki o powierzchni 40,73 km² w km 5+350, po uwzględnieniu potrzeb na nawodnienie 35 ha użytków zielonych przystosowanych do nawodnień z rzeki Helenki, położonych powyżej ujęcia wody na stawy oraz zapewnienie przepływu biologicznego poniżej ujęcia mogą być przeznaczone na potrzeby stawów.

Napełnienie stawów odbywać się będzie od połowy miesiąca listopada do końca miesiąca marca. W pierwszej kolejności napełniane są stawy najniżej położone, tj. Feliks i Biała Glina, a potem Duża Brzezina i Mała Brzezina. W miesiącach styczeń-luty napełniane są stawy: Wyrostowy, Dolny i Stary, a w miesiącu marcu Zdzisław i Wędkarski. Staw Górny spełniający rolę zbiornika retencyjnego napełniany jest w miesiącu lutym, a Magazyn pod koniec miesiąca września.

ROZNY BILANS WODNY

Charakterystyczne przepływy dla rzeki Helenki wyliczone wzorami empirycznymi wynoszą:

$$Q_m = 178 \text{ l/sek} - 0,178 \text{ m}^3/\text{sek}$$

$$Q_0 = 361 \text{ l/sek} - 0,036 \text{ m}^3/\text{sek}$$

$$Q_1 = 71 \text{ l/sek} - 0,071 \text{ m}^3/\text{sek}$$

$$Q_2 = 125 \text{ l/sek} - 0,125 \text{ m}^3/\text{sek}$$

$$Q_4 = 7401 \text{ l/sek} - 7,401 \text{ m}^3/\text{sek}$$

$$Q_{3L} = 1480 \text{ l/sek} - 1,480 \text{ m}^3/\text{sek}$$

$$Q_{3Z} = 2960 \text{ l/sek} - 2,960 \text{ m}^3/\text{sek}$$

Przepływy dyspozycyjne w oparciu o obliczenia hydrologiczne w punkcie 6 w poszczególnych miesiącach wynoszą:

Styczeń, luty $- Q_{\text{dysp.}} = Q_2 = 125 \text{ l/sek}$

Marzec, kwiecień $- Q_{\text{dysp.}} = Q_{3Z} = 2960 \text{ l/sek}$

Maj, czerwiec $- Q_{\text{dysp.}} = Q_2 = 125 \text{ l/sek}$

Lipiec, sierpień $- Q_{\text{dysp.}} = \quad = 98 \text{ l/sek}$

Wrzesień, październik $- Q_{\text{dysp.}} = Q_2 = 125 \text{ l/sek}$

Listopad, grudzień

Roczny bilans wodny

Wyszczególnienie	Wyliczone objętości przepływów w poszczególnych miesiącach w l/sek											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Objętość wody dyspozycyjnej	125,00	125,00	2960,00	2960,00	125,00	125,00	98,00	98,00	125,00	125,00	125,00	125,00
Potrzeby wodne:												
a. przepływ biologiczny	36,00	36,00	36,00	36,00	36,00	36,00	36,00	36,00	36,00	36,00	36,00	36,00
b.nawodnienie użytków ziel.	0,00	0,00	0,00	0,00	10,50	10,50	10,50	10,50	0,00	0,00	0,00	0,00
c. napełnienie stawów	44,00	85,00	61,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,00	70,00	85,00
d. straty na parowanie	10,66	10,66	12,65	32,20	47,15	60,95	60,95	54,05	0,00	0,01	1,16	6,06
e. straty na przesiąki	36,36	43,56	46,58	46,58	46,58	46,58	46,58	46,58	46,58	0,00	17,60	31,22
Razem potrzeby	127,02	175,22	156,23	114,78	140,23	154,03	154,03	147,13	82,58	45,01	124,76	158,28
Nadwyżki	-	-	2803,77	2845,22	-	-	-	-	42,42	79,99	0,24	-
Niedobory	2,02	50,22	-	-	15,23	29,03	56,03	49,13	-	-	-	33,28

Jak wynika z w/w bilansu wodnego, gospodarka wodna w zlewni musi być oszczędna, ponieważ w całym okresie kalendarzowym występuje niewielki deficyt wody.

Zasoby wodne w okresie wiosennym z wód zimowych (woda Q_{3Z} są duże) i dlatego powinny być gromadzone w zbiorniku retencyjnym jaki stanowi staw Górny. Z tego stawu należy uzupełniać niedobory wody występujące w miesiącach maj – sierpień. Oprócz tego można wykorzystać przepływy maksymalne z rowu Nr 34 minimalizując wody letnie (Q_{3L}) oraz wody burzowe.

WNIOSKI KOŃCOWE

W świetle niniejszego opracowania proponuje się wydać pozwolenie wodnoprawne na piętrzenie i pobór wody do napełnienia i eksploatacji stawów rybnych w m. Topórek oraz ich zrzut do rzeki Helenki pod następującymi warunkami:

- przestrzeganie maksymalnego piętrzenia na zastawce w km 5+350 rzeki Helenki na wysokość 0,75 m tj. max. do rzędnej 154,90,
- poziom wody na stawach nie może przekraczać następujących rzędnych piętrzenia:

Staw Feliks – 142,60

Staw Biała Glina – 142,60

Staw Duża Brzezina – 142,90

Staw Mała Brzezina – 143,30

Staw Wyrostowy – 143,70

Staw Dolny – 143,90

Staw Stary – 143,65

Staw Zdzisław – 143,80

Staw Wędkarski – 144,20

Staw Magazyn – 143,85

Staw Górny – 144,55

- pobór wody w poszczególnych miesiącach dla stawów będzie następujący:

Styczeń – 91,02 l/sek

Luty - 139,22 l/sek

Marzec – 120,23 l/sek

Kwiecień – 78,78 l/sek

Maj – 97,73 l/sek

Czerwiec – 107,53 l/sek

Lipiec – 107,53 l/sek

Sierpień – 100,63 l/sek

Wrzesień – 46,56 l/sek

Październik – 9,01 l/sek

Listopad – 88,76 l/sek

Grudzień – 122,28 l/sek

- zainstalowanie stałych znaków wodnych na zastawce w km 5+350 oraz mnichach w poszczególnych stawach w postaci klamry stalowej lub stałych oznaczeń farbą wodoodporną na skrzydełkach zastawki i mnichach,
- coroczne wykonywanie konserwacji rzeki Helenki w km 2+600-4+630 (na długości 2030 mb) przez dzierżawcę obiektu stawowego, w rozmiarze ustalonym przez administratora rzeki,
- wykonanie corocznej konserwacji rowu opaskowego rowu Nr 34:
 - w km 0+000-1+170 przez Urząd Miasta Siedlce
 - w km 1+170-2+620 przez dzierżawcę obiektu stawowego,
- wykonanie remontu mnichów: Nr 1, 5, 12, 16, 17, uzupełnienie kładek do obsługi mnichów,
- utrzymanie w stałej sprawności wszystkich urządzeń stawowych, a w szczególności budowli wodnych i grobli stawowych,
- wykonanie remontu lewostronnej grobli doprowadzalnika.

W przypadku wystąpienia szkód na terenach przyległych do stawów powstałych na skutek prowadzenia niewłaściwej gospodarki ubiegający się o pozwolenie wodnoprawne, zobowiązany będzie do ich usunięcia na własny koszt i pokrycia wynikłych strat.

Projekt planu ochrony został, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, przesłany Radzie Gminy Siedlce oraz Radzie Miasta Siedlce celem zaopiniowania.

Rada Gminy Siedlce nie wydała uchwały w sprawie przedłożonego projektu zarządzenia, stosując tym samym, przewidziany przez ustawę o samorządzie gminnym, tryb milczącego przyjęcia tekstu projektu zarządzenia bez zastrzeżeń.

Rada Miasta Siedlce uchwałą Nr XI/124/2015 z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zaopiniowania projektu planu ochrony rezerwatu "Stawy Siedleckie" negatywnie zaopiniowała projekt planu ochrony. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu opinii stwierdził co następuje w odniesieniu do przedstawionych przez Radę uwag:

- 1) w odniesieniu do uwagi: *„niewuwzględnienie postulatów Prezydenta Miasta Siedlce wyrażonych w piśmie z dnia 21 listopada 2013 r. znak: GK-ROŚ.6121.1.2013 na etapie opracowywania planu ochrony, w szczególności postulatu zwiększenia dostępności rezerwatu poprzez zwiększenie liczby grobli dostępnych dla zwiedzających, budowę większej liczby wież widokowych i ukryć przeznaczonych do obserwowania ptaków, postulatu dopuszczenia amatorskiego połowu ryb na terenie rezerwatu z określeniem dopuszczalnych miejsc, metod, limitów osób i wielkości połowów, postulatu określenia limitów liczby osób mogących przebywać na terenie rezerwatu, postulatu określenia parametrów wielkości lustra wody, płycizn, wysp, szuwarów dla poszczególnych stawów, postulatu dopuszczenia na terenie stawu "Górny" rekreacji - organizacji kąpieliska, postulatu opracowania bilansu wodnego stawów. Wnioskuje się o wprowadzenie następujących zmian w projekcie planu ochrony rezerwatu "Stawy Siedleckie" Zwiększenie dostępności terenu rezerwatu do celów edukacyjnych poprzez: zwiększenie liczby dostępnych do zwiedzania grobli - ze ścisłym określeniem zasad zwiedzania, w tym limitów osób mogących przebywać na terenie rezerwatu, dopuszczenie możliwości budowy co najmniej dwóch wież widokowych i kilku ukryć do obserwacji ptaków. Dopuszczenie możliwości rekreacyjnego wykorzystania terenu rezerwatu poprzez: dopuszczenie możliwości organizacji kąpieliska na terenie stawu "Górny", dopuszczenie możliwości amatorskiego połowu ryb - ze ścisłym określeniem jego zasad. Określenie zasad odtwarzania zdegradowanych stawów poprzez sprecyzowanie docelowej powierzchni otwartego lustra wody, szuwarów, wysp, płycizn dla poszczególnych stawów.”*

Na wstępie należy wskazać, że rezerwat w całości leży poza granicami administracyjnymi Miasta Siedlce na obszarze leżącym w zasięgu terytorialnym Gminy Siedlce. W granicach Miasta Siedlce położony jest jedynie fragment otuliny rezerwatu. Wskazać również należy to, że Gmina Siedlce i Miasto Siedlce stanowią dwie odrębne jednostki terytorialne. Można zatem przyjąć, że Rada Miasta Siedlce wydając uchwałę na obszar rezerwatu przekroczyła swoją właściwość miejscową. W pierwszym rzędzie należy zauważyć to, że ustawa o samorządzie gminnym przyznaje radom upoważnienie do zajmowania się sprawami publicznymi o znaczeniu lokalnym i są one władne podjąć uchwały tylko na podstawie i w

granicach obowiązujących przepisów. Zatem powinnością organu administracji, jest działanie zgodnie z zakresem kompetencji określonych przepisami prawa. Ustawodawca konstruując regulację zawartą w art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody wyraźnie wskazał, że rady gminy mogą opiniować projekt planu ochrony w zakresie nie wykraczającym poza ich właściwość miejscową. Taka konstrukcja prawa oznacza, że rada jako jednostka samorządu terytorialnego ma uprawnienia do wykonywania zadań publicznych wyłącznie na swoim terenie, a jej uprawnienia w zakresie wydawania uchwał poza miejsce jej działania są ograniczane przepisami ustawy. Analiza tych właśnie przepisów prowadzi do wniosku, że wykonywanie zadań Miasta Siedlce powinno dotyczyć obszaru tego Miasta. Skoro zaś jednostka organizacyjna Miasta Siedlce ma służyć wykonywaniu zadań tego Miasta, to także obszar działania tej jednostki organizacyjnej nie może wykraczać poza obszar Miasta Siedlce (por. Wyrok WSA w Gliwicach z 25.05.2007r. II SA/G1 1029/06). Reasumując powyższe należy uznać, że zaopiniowanie przez Radę Miejską planu ochrony w części dotyczącej rezerwatu nie mieści się w ramach zadań własnych Rady.

2) w odniesieniu do uwagi: *„Zmianę ustaleń do studium uwarunkowań i kierunków rozwoju oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Siedlce (§ 10 projektu planu ochrony rezerwatu) poprzez: likwidację strefy H (strefa zieleni urządzonej) i włączenie jej terenu do strefy G (strefa dopuszczająca zabudowę), zgodnie z , i do niniejszej uchwały, z pozostawieniem ograniczeń proponowanych dla strefy G. W strefie I (strefa zachowania dotychczasowych form użytkowania): uwzględnienie istniejącego zbiornika retencyjnego kanału "Ulga" i towarzyszących mu urządzeń dopuszczenie możliwości wykonywania infrastruktury związanej z turystyką, rekreacją i sportem: ścieżek pieszych i rowerowych, ścieżek zdrowia, torów deskorolkowych i nartorolkowych, itp. rezygnację z zapisu zabraniającego podejmowania działań niszczących glebę dopuszczenie możliwości wznoszenia obiektów budowlanych, z wyłączeniem budynków, innych niż związanych z realizacją inwestycji liniowych celu publicznego.”*

Ustawodawca uchwalając przepisy ustawy o ochronie przyrody wyczerpująco uregulował różnorodne aspekty funkcjonowania rezerwatu przyrody, w tym również jego ochronę przed niekorzystnym wpływem wynikającym z działalności człowieka. Upoważniając regionalnych dyrektorów ochrony środowiska do wprowadzenia planem ochrony ustaleń do dokumentów planistycznych dał on im narzędzie pozwalające eliminować lub ograniczać zagrożenia dla przyrody, jakie mogą powstać w wyniku zagospodarowania terenów otaczających rezerwat. W przeciwieństwie do samego rezerwatu, ustawa o ochronie przyrody nie wprowadza ani nie upoważnia do wprowadzania zakazów w zakresie wykonywania prawa własności nieruchomości położonych w sąsiedztwie rezerwatu. Nie obowiązywanie na terenach otaczających rezerwat zakazów nie oznacza, że brak jest jakichkolwiek ograniczeń na tym obszarze. Ustawowo określony cel wprowadzenia planem ochrony wskazań do dokumentów planistycznych stanowi podstawę do formułowania ograniczeń w sferze wykonywania własności nieruchomości położonych w sąsiedztwie rezerwatu. Wychodząc z regulacji określonej w art. 20 ust. 3

pkt 7 ustawy o ochronie przyrody, można przyjąć, że wprowadzone planem ochrony wskazania do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium stanowią strefę ochronną graniczącą z rezerwatem, którą wyznacza się w celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi, mającymi swoje źródło poza granicami rezerwatu i wynikającymi z działalności człowieka. Mając na uwadze cel wprowadzenia ustaleń, przyjąć należy, że na terenach graniczących z rezerwatem można wprowadzać wszelką formę zagospodarowania, jeżeli nie stwarza zagrożenia dla rezerwatu. Podział na strefy oraz określone w stosunku do nich wskazania został zredagowany w oparciu o analizę obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium. Ocena sposobu zagospodarowania przestrzennego, jaka została przeprowadzona na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony rezerwatu wykazała, że zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium nie będą naruszać aktu prawa miejscowego, jakim jest plan ochrony. Obowiązujące akty zagospodarowania przestrzennego nie zagrażają celowi ochrony rezerwatu i przedmiotom ochrony obszaru Natura 2000. Z tego tytułu ich ustalenia mogą zostać przeniesione do projektu planu ochrony. Przebieg wskazanych w projekcie planu ochrony granic poszczególnych stref, ma swoje odzwierciedlenie w granicach stref wyznaczonych w istniejących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studium. Tym niemniej, mając na względzie wniesioną uwagę, wprowadzono w projekcie planu ochrony, zgodnie z sugestią Rady, zmiany. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po powtórным przeanalizowaniu ustaleń uznał, że wprowadzona zmiana nie będzie miała w praktyce wpływu na rezerwat.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.

Projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Mazowieckiego.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu ochrony będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 3) na właściciela rezerwatu;
- 2) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdą w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez właściwą miejscowo radę gminy;
- 3) na podstawie art. 19 ust. 1 a ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa przewidzianej przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko;
- 4) w związku z art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 260 000 zł w przeciągu 20 lat obowiązywania planu ochrony, które wynikać będą z realizacji działań ochronnych zaprojektowanych w planie ochrony. Mogą być one finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 2) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub/i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia z uwagi na ograniczony zakres prac jak również realizacja ich na przestrzeni 20 lat nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta przedmiotowym zarządzeniem jest objęta prawem UE. Zarządzenie swym zakresem obejmuje: teren objęty ochroną w ramach sieci Natura 2000 specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) na podstawie Dyrektywy Unii Europejskiej 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny Ostoja Nadliwiecka PLH 140032 oraz dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków, w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jako specjalny obszar ochrony ptaków Dolina Liwca PLB 140002. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.